

Nr 20.

Ankom till riksdagens kansli den 5 mars 1921 kl. 1 e. m.

Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av väckt motion om införande i vallagen av bestämmelser angående åsättande genom stämpling av viss beteckning å de av män och viss annan beteckning å de av kvinnor avlämnade valkuvert och valsedlar

Närvarande: Herrar Larsson i Västerås, Clason, Klefbeck, Johansson i Kälkebo*), Ljunggren*), Thulin, Reuterskiöld, Lyberg, Norling, Modig*), Stendahl, Magnusson i Tumhult*), Hallén, af Ekenstam, P. S. Hedlund i Östersund, Leander, Hansson i Gårda, Vennerström,*) Persson i Tofta och Pehrsson i Göteborg*).

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering.

I en inom andra kammaren väckt motion, nr 2, har herr *Engberg* hemställt, »att riksdagen måtte besluta att i vallagen införa sådana bestämmelser att vid valförrättningar manliga valkuvert stämplas med M, kvinnliga med K och att vid sammanräkningen motsvarande beteckning åsättes ineliggande valsedel, samt att konstitutionsutskottet måtte utforma de nödiga bestämmelserna».

Beträffande motiveringen för det framställda yrkandet får utskottet hänvisa till motionen.

Det i förevarande motion framställda yrkandet anser sig utskottet icke kunna biträda. Det skäl motionären anför till stöd för sin hemställan, nämligen intresset av att erhålla kännedom om könens fördelning i partipolitiskt hänseende, synes icke kunna motivera det ingrepp i valhemligheten, som det av motionären föreslagna tillvägagångssättet skulle kunna medföra. Särskilt i smärre distrikt skulle en uppdelning av röstsedlarna efter de röstandes kön utan tvivel kunna möjliggöra ett betydande intrång i valhemligheten. Härtill kommer, att ett genomförande av de av motionären föreslagna eller av liknande åtgärder skulle leda till stora praktiska olägenheter; särskilt synes den föreslagna stämplingen av valkuverten ägnad att i hög grad komplicera den redan nu i många fall besvärliga röstsammanräkningsproceduren. Vidare vill utskottet betona, att en uppdelning av rösterna efter kön icke synes vara av större intresse än andra tänkbara uppdelningar — efter ålder, yrke o. s. v.

*Utskottets
yttrande.*

— och att ett bifall till motionen sålunda skulle betyda det första steget på en väg, vars konsekvenser icke kunna överblickas. Något praktiskt behov av reformen är ej heller påvisat.

Utskottet får alltså hemställa,

att förevarande motion icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 4 mars 1921.

På konstitutionsutskottets vägnar:

VIKTOR LARSSON.

Reservationer.

1) av herrar *Larsson* i Västerås, *Klefbeck*, *Thulin*, *Norling* och *Hansson* i Gårda.

2) av herr *Lyberg*, som ansett, att utskottets motivering borde hava följande lydelse:

»Något praktiskt behov av det statistiska material, vars erhållande åsyftas med motionen, lärer för närvarande icke kunna påvisas. Att vid sådant förhållande genom bestämmelse i lag föreskriva, att vederbörande valmyndigheter skola vid varje förekommande val vidtaga åtgärder i sagda syfte, synes så mycket mindre vara lämpligt, som dessa myndigheters arbete och kostnaderna för valen därigenom skulle i olika hänseenden väsentligen ökas.

Först när ett dylikt praktiskt behov kan yppa sig, torde detsamma böra föranleda särskilda åtgärder, och i så fall lämpligast kunna tillgodoses på det sätt, att Kungl. Maj:t — efter riksdagens begivande, om det prövas nödigt, — anmodar valmyndigheterna att vid ett visst antal valförrättningar, — politiska och kommunala — lämna för ändamålet nödiga uppgifter. För beredande av möjlighet till dessa uppgifters lämnande torde därvid mindre omständliga och mera praktiska åtgärder än de av motionären föreslagna kunna föreskrivas till uttrönande av de olika könens fördelning mellan partierna.»

3) av herr *Hallén*, som ansett att utskottet bort hemställa, att riksdagen ville uttala sig för möjliggörandet vid valförrättningar till riksdagen av bestämmelser angående användning av olika valurnor för manliga och kvinnliga väljare.